

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
Фонд інституційного розвитку української науки
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Всеукраїнська науково-практична
конференція до 75-ї річниці прийняття
ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

КИЇВ 2024

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і
архітектури
Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
Фонд інституційного розвитку української науки
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)**

***ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ
ВІЙНИ***

**Всеукраїнська науково-практична конференція
до 75-ї річниці прийняття
ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ**

КИЇВ 2024

УДК 341.3+342.7+342.8
З-32

Рекомендовано до друку Вченою радою КНУБА, прот. № 18 від 26.01.2024 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)
Вервейко І.Д. – заступник керівника Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
Марченко М.В. – к.ю.н., Фонд інституційного розвитку української науки
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі (Німеччина)
Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф., КНУБА
Карпунцов В.В. – д.ю.н., проф., КНУБА, ВГО «Ліга інтернів»
Ковальчук О.Ю. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамонтов І.О. – к.ю.н., проф., Заслужений юрист України, КНУБА
Марченко М.В. – к.ю.н., виконавчий директор Фонду інституційного розвитку української науки
Машков К.Є. – к.ю.н., КНУБА, адвокат
Новицька Н.Б. – д.ю.н., проф., Державний податковий університет
Перегуда Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Похиленко І.С. – к.ю.н., доц., КНУБА
Присяжнюк О.Б. – суддя Апеляційного суду міста Києва у відставці, колишній Голова Київського суду
Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА
Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА
Ярошук І.В. – к.і.н., доц., КНУБА

Рецензенти:

Безклубий Ігор Анатолійович – доктор юридичних наук, професор
Шатіло Володимир Анатолійович – доктор архітектури, професор

Захист прав людини в Україні в умовах війни: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. до 75-ї річниці прийняття Загальної декларації прав людини. (Київ, 6 грудня 2023 р.). Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри, Офіс Уповноваженого Верхов. Ради України та ін. Київ-Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2024. 186 с.

ISBN 978-966-457-295-5

УДК 341.3+342.7+342.8

© КНУБА

ЗМІСТ

Стеценко С. Судовий захист соціальних прав військовослужбовців в умовах війни	5
Сердюк Н. Проблеми реалізації та захист прав і свобод в умовах війни	9
Мамонтов І., Карпунцов В. Відбудова України як елемент захисту прав людини у воєнних конфліктах: фінансово-правовий аспект.....	13
Миколаєць В. Особисте немайнове право на розпорядження біоматеріалом особи після її смерті.....	16
Новицька Н., Новицький А. Обмеження права на інформацію в умовах воєнного стану	20
Перегуда Є. Щодо реалізації виборчого права в умовах воєнного стану	25
Пилипенко О. Права людини та дитини в умовах війни в Україні.....	31
Бабюк А. Сучасні аспекти реалізації та захисту прав, свобод людини і громадянина	38
Єгоров В., Дьомкін П. Загальна Декларація прав людини та її порушення в умовах війни	41
Козакова І. Пробаційний нагляд за кримінальним законом України: в контексті розвитку сучасної пенології.....	45
Кулеба О. Проблемні питання застосування норм Женевської конвенції в умовах воєнного стану.....	50
Лисенко О. Женевські конвенції про правовий статус комбатантів	53
Машков К. Трудові гарантії мобілізованих працівників під час дії воєнного стану	59
Похиленко І. До питання про принципи обробки персональних даних	63
Khalabudenko O. The right to adequate housing: international, national and local	67

Ірина ПОХИЛЕНКО,
кандидат юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри політичних наук і права,
Київський національний університет будівництва і архітектури
(Київ, Україна)

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРИНЦИПИ ОБРОБКИ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Персональні дані є цінним активом, який може бути використаний для різних цілей, зокрема для ідентифікації особи, її зв'язків, місця перебування, фінансового стану тощо. Тому важливо забезпечити належний захист персональних даних від несанкціонованого доступу, використання, розголошення, знищення або псування.

Досліджуючи питання принципів обробки персональних даних слід керуватись положеннями статті 5 Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28 січня 1981 р, статтею 6 Директиви 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 року, статтею 5 Регламенту Європейського парламенту та Ради ЄС 2016/679 від 27 квітня 2016 р. «Про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних та вільного обігу таких даних», статтею 6 Закону України «Про захист персональних даних» від 01 червня 2010 р.

В науковій літературі [1, с. 44] під принципами розуміються правила, що їх повинен дотримуватися будь-який володілець у ході виконання будь-якої обробки, на яку поширюються вказані документи. В узагальненому вигляді вказані принципи можна викласти так:

- законність і справедливість (англ. fairness, станом на сьогодні цей принцип частіше формулюється як принцип прозорості обробки персональних даних);
- легітимної мети;
- пропорційність до персональних даних до легітимної мети;

- точність (вірогідність), актуальність персональних даних;
- обробка персональних даних у формі, що допускає ідентифікацію фізичної особи, якої вони стосуються, не довше, ніж це необхідно для законних цілей, для яких їх збирали або надалі обробляли.

Слід відмітити, що хоча Загальна декларація прав людини (далі – Декларація) не містить прямих норм про захист персональних даних, проте, деякі її статті можуть бути інтерпретовані як такі, що захищають право людини на приватність, яке є одним з основоположних принципів захисту персональних даних.

Так, стаття 12 Декларації гарантує кожній людині право на захист від незаконного втручання в її особисте життя, сімейне життя, житло та кореспонденцію. Це право також може бути інтерпретовано як таке, що захищає персональні дані від незаконного збирання, використання та зберігання.

Крім того, стаття 18 Декларації передбачає, що кожна людина має право на свободу думки, совісті і релігії. Це право також може бути інтерпретовано як таке, що захищає персональні дані, які стосуються релігійних переконань людини.

Проте, 24 лютого 2022 року Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України було запроваджено воєнний стан, який триває й нині, в зв'язку з цим, неабиякої популярності набуває інститут капеланства.

Відповідно до Закону України «Про Службу військового капеланства» від 30.11.2021 року задоволення духовно-релігійних потреб - система заходів, спрямованих на забезпечення реалізації конституційного права військовослужбовців, працівників Збройних Сил України, Національної гвардії України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та Державної прикордонної служби України і членів їх сімей на свободу світогляду та віросповідання шляхом здійснення душпастирської опіки, релігійно-просвітницької роботи, соціально-добродійної діяльності та консультування командування з релігійних питань.

Також стаття 10 Закону України "Про Службу військового

капеланства" визначає два положення, які стосуються конфіденційності інформації, що стає відомою військовому капелану під час здійснення військової капеланської діяльності.

Перше положення передбачає, що така інформація є конфіденційною. Це означає, що військовий капелан не має права розголошувати її будь-кому, включаючи військове командування, правоохоронні органи та навіть сім'ї військовослужбовця, якому вона стосується.

Друге положення передбачає, що військовий капелан має право не відповідати на запитання щодо фактів і обставин, які стали йому відомі під час сповіді. Це право є священним і не може бути обмежене ніким, включаючи військове командування.

Але, в умовах війни виникають додаткові ризики щодо конфіденційності, зокрема:

Посилення контролю за діяльністю військових капеланів з боку військового командування та правоохоронних органів.

Зростанням рівня стресу та тривоги серед військовослужбовців, що може призвести до збільшення кількості конфіденційних розмов із військовими капеланами.

Можливістю використання військових капеланів як агентів спецслужб для збору розвідувальної інформації. В якості прикладу можна навести повідомлення секретаря Ради національної безпеки та оборони Олексія Данілова [2], про те, що в Українській православній церкві московського патріархату було дуже багато шпигунів російської федерації, частину з яких було обміняно на українських бранців.

Підсумовуючи викладене, можна прийти до висновків про необхідність удосконалення законодавства, щодо діяльності військових капеланів, зокрема, посилення рівня конфіденційності, створення ефективних механізмів контролю за дотриманням вимог законодавства щодо захисту персональних даних військовослужбовців, провести інформаційно-роз'яснювальну кампанію серед військовослужбовців та військових капеланів щодо їхніх прав та обов'язків у сфері захисту персональних даних.

Список використаних джерел:

1. Бем М. В., Городиський І. М., Саттон Г., Родіоненко О. М.

Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти: наук.-практ. посіб. Київ: К.І.С., 2021. 160 с. URL: <https://rm.coe.int/handbook-pers-data-protect-2021-web/1680a37a69> (дата звернення: 05.12.2023).

2. Частину шпигунів з УПЦ МП обміняли на українських бранців – Данілов. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3692556-castinu-spiguniv-z-upc-mp-obminali-na-ukrainskih-branciv-danilov.html> (дата звернення: 05.12.2023).